

“Ni PP ni PSOE no volen investigar sobre Bankia perquè és una capsa de Pandora”

Ha escrit sobre Ruiz Mateos, Mario Conde o Pinochet. Ara, el periodista i escriptor Ernesto Ekaizer (Buenos Aires, 1949) s'ha endinsat en les entranyes del poder financer per a traure a la llum els noms i els cognoms dels qui, per acció o per omisió, són responsables d'aquesta crisi. El resultat és el llibre 'Indecentes'.

L'any 1994 va publicar *Banqueros de rapiña*. Si haguéreu sabut quina una que en vindria us hauríeu reservat el nom per al llibre que heu escrit ara?

—És diferent. D'alguna manera aquell llibre fou premonitori. Hi analitzava la crisi bancària, la ferotge competència entre entitats i els escàndols que es van derivar d'actuacions com les de Javier de la Rosa, Mario Conde... Hi ha elements de la situació actual que fan pensar en allò. Però jo sóc de l'opinió que aquí hi ha hagut un homicidi negligent, imprudent en què ha participat molta gent.

—Per què heu titulat el llibre *Indecentes*?

—Tota l'explicació de la gènesi de la crisi és una estafa i una indecència. Segons el relat que ens han volgut fer empassar, el nostre problema eren els comptes públics, però en realitat no és això. L'any 2007, Espanya tenia un deute públic que equivalia al 36,2% del PIB, un dels índexs més baixos de l'eurozona, més que França o Alemanya. Nosaltres, a diferència d'ells, complíem el pacte d'estabilitat. Per tant, el problema no eren les finances públiques, per més que Zapatero i Rajoy s'hagen empassat el missatge i ens el vulguen fer empassar a nosaltres. S'han criminalitzat les finances públiques amb l'objectiu no declarat de desmuntar l'estat del benestar.

—Però hi havia un problema greu pel que fa al deute privat...

—Sí, aquest és el tema central, però no interessa evidenciar-ho. D'una banda, és cert que hi havia forts nivells d'endeutament privat, en un moment d'expansió econòmica. D'una altra banda, a l'hora d'analitzar la crisi no es pot perdre de vista que el 2003 el Banc Central Europeu (BCE) abaixà els tipus d'interès al 2%, amb l'objectiu de traure Alemanya de la recessió. Quan féu això, el capital alemany va acudir a finançar els bancs espanyols, tot esperant d'obtenir-ne una gran rendibilitat. Traure Alemanya de la recessió va alimentar la bombolla d'Espanya i Irlanda.

—Segons l'explicació més estesa, aquesta crisi ha estat sobrevinguda, imprevisible. El vostre llibre posa

GRACIELA DEL RIO

en evidència que molts organismes, des de l'FMI al govern espanyol, van subestimar els advertiments. Més que indecents, podria dir-se que foren negligents.

—Hi ha un capítol del llibre que es diu “Homicidi negligent”. En aquesta crisi hi ha hagut moltes negligències, algunes de les quals voluntàries. Algú hauria de respondre d'això.

—Expliqueu que Zapatero tenia molts indicis dels seus col·laboradors que l'advertien de la magnitud de la crisi. Fou negligent negar l'existència de la crisi?

—David Taguas [director de l'oficina econòmica de Zapatero des del 2006 a mitjan 2008] va advertir-li l'octubre del 2006 que la desacceleració ja havia arribat. Però per raons electorals Zapatero va preferir ignorar-ho. La conseqüència és una crisi que els sobrepassa i que fa que Zapatero, el 12 de maig del 2010, claudique davant les pressions de l'FMI, el BCE i la Comissió Europea. A partir d'aquí, ha d'aplicar un programa d'ajust que acaba doblegant l'economia. Després, Rajoy hi ha insistit. Apliquem mesures autodestructives.

—Un que tampoc no en surt gens ben parat, al llibre, és el governador del Banc d'Espanya (BE), Miguel Ángel Fernández Ordóñez.

—És que el BE es va afegir a la bombolla i no va fer servir cap dels instruments que tenia a l'abast. I això que els inspectors —que són dels millors que hi ha a Europa— feia temps que assenyalaven quins riscos es corrien. El problema no era dels inspectors, sinó dels qui dirigien la institució, que practicaven una política d'homicidi imprudent. Això encara és més greu si tenim en compte que Fernández Ordóñez, abans de ser governador, havia advertit reiteradament sobre els problemes que acumulava l'economia. Això a banda, ara és un escàndol que s'hagen contractat dues empreses estrangeres per a auditar el sector financer, perquè ací hi ha prou capacitat per a fer aquesta tasca, sempre que s'atenga el criteri dels inspectors. Al capdavant, això és amortitzar i dinamitar el BE i, de passada, reforçar la desconfiança internacional sobre l'economia.

—L'altre gran protagonista del llibre és Rodrigo Rato. D'alguna manera, en poseu en dubte la capacitat de gestió.

—Bé, això no ho dic pas jo. Un informe fet públic el gener del 2010, en què s'auditava el període durant el qual Rato va estar a l'FMI (2004-2007), diu ben clar que no va fer res per a evitar la crisi. I això va passar tot i que l'economista en cap de l'FMI, Raghuram Rajan, havia facilitat a tota la cúpula de l'entitat un estudi molt acurat que evidenciava que l'enginyeria financera havia intensificat els riscos del sistema i que calia prendre mesures. Però Rato menystingué aquell estudi i l'any 2007, adduint raons familiars, va tornar a Espanya. Va assumir la presidència de Bankia el gener de 2010, alhora que es feia públic el document.

—El llibre es va publicar a l'abril, just abans de nacionalitzar-se Bankia. L'endemà de fer-se públic que reclamava 19.000 milions d'euros a l'estat, Goirigolzarri va dir que ell no era allà per a depurar responsabilitats. Què en penseu, d'aquestes declaracions?

—Crec, en primer lloc, que a Goirigolzarri no li correspon d'enviar ningú al banc dels acusats. Ell només és un gestor. Ara, és evident que Rato ha de donar explicacions. L'opinió pública no pot permetre que s'injecten 24.000 milions d'euros a una entitat, l'equivalent a 3,9 bilions de pessetes, sense que ningú no en done cap explicació. Cal que hi haja una comissió d'investigació com la que hi hagué l'any 1994 pel cas *Banesto*, que va requerir una injecció de 605.000 milions de pessetes.

—Però el PP es nega a obrir aquesta comissió i el PSOE ha trigat molt de temps a fer cap passa endavant.

—És que els partits majoritaris corren el risc d'obrir una capsula de Pandora. A més, cal ser clars: si Rubalcaba ha acceptat la comissió és perquè veu claríssim que la majoria del PP no permetrà que s'active. Ni al PP ni al PSOE no els interessa d'obrir aquesta comissió perquè és una capsula de Pandora. Perquè si s'ha de saber tota la veritat és descobrirà que hi hagué

finançament de fundacions de partits polítics, repartiments de favors... Les elits polítiques no volen que tots aquests escàndols els esquitxen.

—La fiscalia anticorrupció ha decidit d'investigar Bankia per presumpta estafa i falsedat. Què n'esperau, d'aquesta investigació?

—D'una banda, crec que és una notícia positiva, perquè es disposarà de molta informació que resultarà valuosa per a saber què va passar exactament i com estaven realment les caixes. D'una altra banda, a partir de tot allò que s'esbrina, caldrà veure si se'n pot derivar cap responsabilitat penal. No seria la primera volta que passa. El 1993 no hi havia la fiscalia anticorrupció i l'assumpte es va canalitzar a través de l'Audiència Nacional espanyola. Se'n derivaren sentències que acabaren amb banquers en la presó. Amb tot, la judicialització no ens hauria de fer perdre de vista que també s'haurien de retre comptes des de l'àmbit polític.

—A València s'ha obert una comissió sobre la CAM i tampoc no és que servezca de gran cosa...

—Siga com siga, caldria fer una comissió d'investigació al parlament i investigar i arribar a conclusions polítiques, amb independència de les responsabilitats penals que també pugava haver-hi. Això es va fer als Estats Units el 2008 o a la comissió Pècora, que els anys 30 va investigar el crac del 29. També al Congrés van passar els grans bancs d'inversió, les agències d'avaluació, els funcionaris de Fannie Mae i Freddie Mac...

—Des de Madrid diuen que els mals de Bankia vénen de la fusió de Caja Madrid amb Bancaixa. Què en penseu?

—Hi ha una corrent d'opinió a Madrid que mira d'exculpar Rato dels fets. Crec que es fan servir arguments prou infantils. Si Rato va veure que la situació no era la que esperava, havia d'haver renunciat als 2,3 milions de sou i anar-se'n a casa. Però es va mantenir dient que tot anava bé i amagant els problemes sota les catifes. I ho va fer amb la complicitat de Zapatero, Mariano Rajoy i el BE. Bankia és un assumpte de família del PP.

Violeta Tena